

Artikel

Crip Stories - Kreukel de kunsten

Een vijftigtal kunstenaars, velen van hen met een kwetsbaarheid of beperking, elk met een volstrekt eigen stem, toont deze zomer in Kasteel De Lovie werk dat raakt. De verhalen die ze vertellen klonken nog niet eerder zo helder als hier. Het zijn *Crip Stories* die nazinderen, beelden die diep doen voelen.

In 2025 duwt Watou de pauzeknop in. Zo maakt het kunstenfestival in en rond Poperinge ruimte voor kunst van wie anders is. Kasteeldomein De Lovie, waar een sociale organisatie kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking of verhoogde kwetsbaarheid ondersteunt, is het ideale kader. Hier, vlak aan de landsgrens, vervaagt de grens tussen personen met en zonder beperking. Ze leven er samen op een gelijkwaardige manier. Die open erfgoed-site biedt een prachtig platform, ook als strijtoneel voor vzw Wit.h. De sociaal-artistieke organisatie uit Kortrijk toont er nu de tentoonstelling *Crip Stories*, en bouwt zo verder aan haar missie: een inclusief kunstenveld.

Wit.h ging in ateliers van zorg- en welzijnsorganisaties in België en het buitenland op zoek naar artistiek talent dat voor het publiek doorgaans verborgen blijft. Niet om die kunstenaars, zoals vaak gebeurt, binnen een artistieke niche te plaatsen of als *Outsider Artists* te presenteren. Wel om hun ontwikkeling als kunstenaar te ondersteunen, bijvoorbeeld door samenwerkingen met professionele kunstenaars op poten te zetten. In De Lovie zie je hun werk zij aan zij. Wit.h wil talent uit de zorg een volwaardige plek geven binnen het kunstenveld. Met marktendensen houdt die kunst geen rekening. Vooral als het gaat over inclusiviteit valt nog veel winst te boeken.

De schilderijen van Nancy Clayton en de video van Ted Oonk en Laurence Demets bevragen de stereotype beeldvorming van lichamen met een handicap. De werken van kunstenaars als Ronald Van Eck en Johan Tahon vertellen verhalen over de rol die we mensen met een beperking toedelen in onze samenleving. In de sculpturen van Francis Marshal komt het mobiliteitsvraagstuk naar boven, en in de video van Ilke De Vries en Sherazade Gharbi komen vragen over zelfbeschikking aan bod. Elk op hun manier vertellen ze met hun werk *Crip Stories*.

“De term *crip* komt van het woord ‘cripple’, kreupel”, vertelt Els Vermeersch, artistiek leider van Wit.h. “Tot een aantal jaren geleden was dat een woord dat we nooit in de mond zouden nemen. Maar

Nancy Clayton

Ronald Van Eck

ondertussen is het een internationaal begrip, geclaimd door mensen met een combattieve, fiere houding over hun beperking, ook buiten de kunstwereld. Termen als Outsider Art of Art Brut zeggen iets over de kunst, maar crip zegt iets over de persoon. Het is geen label, maar een attitude. Je kiest het met andere woorden zelf. Dat is een belangrijk verschil.”

Alles waar crip voor staat zit vervat in *The Crip Song*, een gedicht van Piet Devos en een van de beluisterbare kunstwerken in de expo. Piet Devos (1983-2024) was schrijver en vertaler. Hij onderzocht als *disability*-onderzoeker de esthetiek van het onvolmaakte lichaam in kunst en literatuur. Vaak schreef hij vanuit zijn eigen ervaring: op vijfjarige leeftijd werd hij blind als gevolg van netvlieskanker.

“

Vier jouw verschil
met je traagte en je zwaarte
langs de bochten in je gedachtegang
door de schaamte heen
naar zoekend samenspel
in pijn en plezier
van begeerlijk eigenlijvig zijn

Kreupel, ja kreukel de kunsten
drum met je enige hand
dans je spasmen
beeldhouw je blinde blik
gebaar je verzen
en bevolk bovenal
musea podia agora
met gekreukte echte mensen!

”

Uit *The Crip Song* – Piet Devos

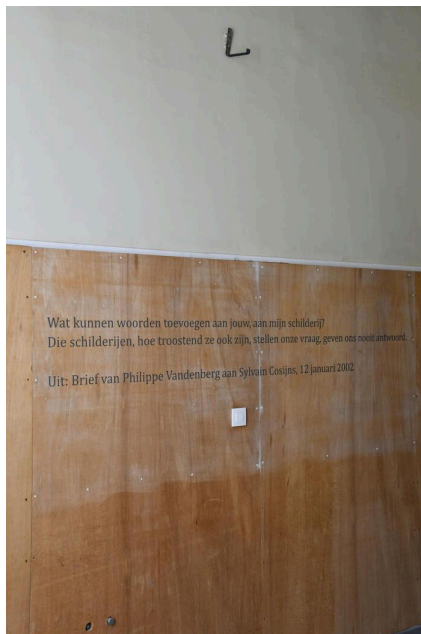
“Piet was als kunstenaar met een visuele beperking en activist voor een inclusievere wereld erg thuis in de cripbeweging”, vertelt Els Vermeersch. “Hij leerde ons die houding kennen. Naast een belangrijke medewerker van onze organisatie was hij een enorm mooie mens, iemand om naar op te kijken.”

Het verhaal van Piet is er een van kracht in kwetsbaarheid. Uit zijn gedicht klinkt een koppige trots, in weerwil van een beperking die bijna bevrijdend lijkt. Diezelfde zelfzekerheid en een onvoorwaardelijk geloof in haar kunstenaarschap spreekt uit het werk van Barbara Massart. Ze opent de tentoonstelling met haar installatie *Femme-Dragon*. Ze staat fier, maar valt uiteen in flarden van textiel en keramiek. Ze is onvolmaakt, maar heeft een mythologisch aura dat de ruimte vult.

Ook Barbara Massart heeft een bijzonder verhaal. Haar moeder was betrokken bij een auto-ongeluk, waardoor Barbara te vroeg en met een hersenletsel geboren werd. Toen haar ouders scheidden, werd Barbara in een gespecialiseerde voorziening in Vielsalm geplaatst. In haar woede om die onvrijwillige plaatsing en het label dat ze opgeplakt kreeg, begon ze maskers te breien om zich achter te verschuilen. Tot ze in het kunstatelier in Vielsalm in contact kwam met professionele kunstenaars.

Lili Vanderstraeten & Kito Kotsoane

Philippe Vandenberg

Els Vermeersch: “Het klikte met een van die kunstenaars, en ze besepte dat ze eigenlijk met hedendaagse kunst bezig was. Sindsdien breekt ze met haar werk buiten de muren van de instelling. Niet al het werk dat in dit soort ateliers gemaakt wordt, is van grote artistieke kwaliteit. Maar dat is in het professionele kunstenveld niet anders. Barbara Massart heeft hier een plaats.”

In de kelder van Kasteel De Lovie wordt Barbara's verhaal vervolgd. Assertief, haast uitdagend kijkt ze ons aan vanop een beeld van de Brusselse fotograaf Nicolas Clément. Onmiskenbaar is ze de meester van haar eigen lot. Nicolas leerde Barbara kennen tijdens zijn residentie in het atelier van Vielsalm en raakte geïnspireerd door haar textiel, haar sculpturen en haar verhaal. In zijn reeks *Santa Barbara* overstijgt Barbara de labels en de clichés, toont ze haar magische, mythische alter ego. Het masker waarachter ze zich verbergt maakt deel uit van een wapenuitrusting, de geborduurde

vlammen stijgen op uit haar laarzen. Crip was nog nooit zo cool.

TENTOONSTELLING

- [Crip Stories](#) - Nog tot 21 september - Kasteelpark De Lovie, Krombeekseweg 82, Poperinge - T 0 32 57 334 965

Celine De Geest

Celine De Geest is een schrijver en redacteur met een hart voor cultuur. Sinds 2017 schrijft ze over kunst en erfgoed. Ze werkt momenteel bij Visit Leuven en was eerder actief bij M Leuven, COLLECT, Film Fest Gent en Bozar. Celine studeerde taal- en letterkunde aan de Universiteit Gent en woont in Brussel.

[Meer van deze auteur](#)